

S O W I Ń S K I

**ANDRZEJ SOWIŃSKI
(1922–1996)**

Andrzej Sowiński urodził się 17 lipca 1922 roku w Warszawie, w rodzinie o tradycjach kolejarских i PPS-owskich. Tu ukończył szkołę podstawową, a w 1939 roku średnią, uzyskując świadectwo dojrzałości. Dalsze plany pokrzyżował wybuch wojny. Po wybuchu II wojny światowej młody Andrzej Sowiński walczył jako ochotnik w kampanii wrześniowej. Po kapitulacji wrócił do Warszawy i w 1940 roku rozpoczął działalność konspiracyjną w Związku Walki Zbrojnej, a następnie Armii Krajowej, stając się jednym z współtwórców batalionu harcowskiego „Zośka”. Podjął również naukę w Państwowej Wyższej Szkole Technicznej, działającej na terenie Politechniki Warszawskiej. Trzeba tu nadmienić, że mimo zaleceń niemieckiego Wydziału Nauki, realizowany program nauczania stał na wysokim poziomie, takim samym jak przed wojną (laboratoria i wykłady były prowadzone zgodnie z programami przedwojennymi, a studenci mieli podwójne notatki). W celu wykonania określonych zadań konspiracyjnych Andrzej Sowiński podjął równoległe pracę w zakładach „Philipsa”. W 1944 roku uczestniczył w Powstaniu Warszawskim, dowodząc plutonem, za co został odznaczony Krzyżem Walecznych. Był pięciokrotnie ranny. We wrześniu 1945 roku ujawnił się przed Komisją Likwidacyjną AK.

Po wojnie rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej oraz pracę w Biurze Odbudowy Stolicy, a następnie w Polskim Radiu (w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym). Studia ukończył w grudniu 1948 roku, uzyskując dyplom magistra inżyniera

elektryka ze specjalnością Radiotechnika. Pracę dyplomową wykonał pod kierunkiem profesora Janusza Groszkowskiego. W kilka dni później, 3 stycznia 1949 roku, został aresztowany i osadzony w X Pawilonie Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Po intensywnym śledztwie za działalność konspiracyjną w Związku Walki Zbrojnej i AK skazano go na 15 lat więzienia. Był więziony do 6 listopada 1954 roku. W 1957 roku został zrehabilitowany.

Po odzyskaniu wolności kontynuował pracę w starym zakładzie („Philips”), który teraz nosił imię Róży Luksemburg, a następnie w Zakładzie Elektroenergetyki Politechniki Wrocławskiej z siedzibą w Warszawie. Objął tam stanowisko głównego inżyniera, a z chwilą przekształcenia w samodzielny Zakład Opracowań i Produkcji Aparatury Naukowej (ZOPAN) został jego pierwszym dyrektorem.

W 1958 roku rozstał się z ZOPAN-em i rozpoczął pracę w Instytucie Tele- i Radiotechnicznym, organizując pracownię miernictwa cyfrowego. W Instytucie tym kolejno, aż do 1971 roku, pełnił funkcje kierownika zakładu, sekretarza naukowego, dyrektora naukowego i p.o. dyrektora Instytutu. Pełnienie tych obowiązków łączył z pracą naukową. W 1963 roku został powołany na stanowisko samodzielnego pracownika naukowo-badawczego. Za interesowania naukowe Andrzeja Sowińskiego koncentrowały się głównie na metrologii i wykorzystaniu w tej dziedzinie (nowatorskiej na ówczesne czasy) techniki cyfrowej. Pod jego kierunkiem wykonano modele i prototypy woltomierzy i omomierzy cyfrowych oraz prze-

Słowa kluczowe

- metrologia
- miernictwo cyfrowe
- automatyzacja pomiarów
- IEEE
- IMEKO
- SEP
- batalion "Zośka"

S

tworników analogowo-cyfrowych i komutatorów. Powstał system urządzeń automatyzujących pomiary cyfrowe w wielu kanałach oraz rejestrację wyników. Powiązanie badań z przemysłem umożliwiło wykorzystanie wyników prac w Zakładach TELPOD, a woltoomierz cyfrowy wdrożono do małoseryjnej produkcji w Zakładzie Doświadczalnym Instytutu Telei Radiotechnicznego we Wrocławiu.

Od 1961 roku prowadził zajęcia na Wydziale Łączności Politechniki Warszawskiej. W 1966 roku obronił na Wydziale Łączności Politechniki Warszawskiej pracę doktorską, której tematem była ocena przyrządu cyfrowego i całego toru pomiarowego na podstawie pomiaru strumienia przesyłanej przezeń informacji. W 1967 roku opublikował książkę *Cyfrowa technika pomiarowa*, pierwszą krajową monografię na ten temat. Jednocześnie z tymi pracami koordynował działania z zakresu miernictwa numerycznego, a także angażował się we współpracę międzynarodową oraz stowarzyszeniową w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich (SEP).

W 1971 roku został powołany na stanowisko dyrektora Przemysłowego Instytutu Elektroniki. Praktycznie było to tworzenie Instytutu od nowa, w ramach Naukowo-Produkcyjnego Centrum Półprzewodników CEMI. Kierując Instytutem, nie ograniczył swoich osobistych zainteresowań, lecz je rozszerzył na urządzenia testujące dla mikroelektroniki i komputerowe systemy pomiarowe. Pod jego kierunkiem wykonano w Instytucie wiele urządzeń pomiarowych i technologicznych na potrzeby produkcji półprzewodnikowych podzespołów dyskretnych i układów scalonych. Były to m.in. unikatowe testery tranzystorów i stabilistorów oraz układów scalonych analogowych i cyfrowych małej, średniej oraz wielkiej skali integracji. Większość testerów była eksploatowana w zakładach CEMI w Warszawie i Koszalinie. Opracowania były wielokrotnie nagradzane, m.in. w konkursie „Mistrz Techniki”. W 1991 roku została opublikowana monografia *Automatyczne testowanie w mikroelektronice*, której autorem był Andrzej Sowiński. W czasie pracy w PIE był redaktorem naczelnym „Prac PIE” oraz „Elektronizacji”. W 1989 roku Andrzej Sowiński został zatrudniony w Instytucie

Łączności w Miedzeszynie, gdzie do 1992 roku pełnił funkcję sekretarza naukowego.

Przez ponad 25 lat Andrzej Sowiński był silnie związany z Politechniką Warszawską, gdzie najpierw na Wydziale Łączności, a następnie Elektroniki prowadził wykłady z miernictwa cyfrowego oraz konstrukcji aparatury pomiarowej, kierował szeregiem prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich oraz wypromował wielu doktorów. W 1976 roku otrzymał tytuł profesora nauk technicznych. Wyniki swoich prac badawczych opublikował w około 80 artykułach i referatach konferencyjnych oraz w 6 monografiach.

Andrzej Sowiński działał w wielu stowarzyszeniach zawodowych. Był członkiem Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji oraz Komitetu Metrologii i Aparatury Naukowej Polskiej Akademii Nauk. Od 1946 roku był członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich (SEP), gdzie był członkiem Prezydium Zarządu Głównego, wieloletnim przewodniczącym Sekcji Automatyki i Pomiarów oraz Komitetu Elektronizacji i Informatyzacji. Był delegatem Polski do Międzynarodowej Federacji Pomiarów IMEKO. Od 1972 roku był członkiem Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) i członkiem założycielem Polskiej Sekcji IEEE. W latach 1975–1979 został jej wiceprzewodniczącym, a w latach 1979–1983 — przewodniczącym. Wkład Andrzeja Sowińskiego w rozwój Polskiej Sekcji IEEE został nagrodzony nadaniem mu „The IEEE Centennial Medal”.

Andrzej Sowiński był wieloletnim współpracownikiem, a następnie redaktorem naczelnym miesięcznika „Radioelektronik Audio hi-fi video”.

Za swój wkład w rozwój elektroniki w Polsce Andrzej Sowiński otrzymał liczne wyróżnienia i odznaczenia, w tym Złotą Honorową Odznakę Stowarzyszenia Elektryków Polskich (dwukrotnie), Złotą Honorową Odznakę Naczelnej Organizacji Technicznej (dwukrotnie), Medal im. profesora Mieczysława Pożaryskiego, Medal im. profesora Janusza Groszkowskiego, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Oficerski Orderu Polonia Restituta.

Andrzej Sowiński zmarł 14 kwietnia 1996 roku w Warszawie.

